

ON SEKİZİNCİ KEİPA GENEL KURULU
“SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI TEŞVİK” HAKKINDA
54/2001* SAYILI TAVSİYE KARARI

1. **Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi**; gıda güvenliği, ham madde ve ekolojik denge işlevleri, kırsal kesim ve toplumun bütünü için arzettiği sosyo-politik önem sebebiyle tarımın (ormancılık, balıkçılık ve su kültürü dahil) son derece önemli olduğunu kabul etmektedir. Öyle ki tarım, kırsal kalkınmanın köşetaşını teşkil etmektedir.
2. KEİ ülkelerinde tarım ve kırsal sektörler, aşağıdaki nedenlerden dolayı ciddi bir değişime maruz bulunmaktadır: geçiş süreci; Güncem 21 (Rio de Janeiro – 1992) ile tanımlanan zorunlu sürdürülebilir kalkınma modelleri; AB’ye giriş şartları; şehirleşme, küreselleşme ve ticaretin serbestleşmesinden kaynaklanan baskılar.
3. KEİPA, Sürdürülebilir Tarım ve Kırsal Kalkınma (STKK) politikalarının, KEİ ülkelerinin geleceği için son derece önemli olduğunun bilincindedir. Zira tarım ve kırsal sektör, KEİ ülkelerinde çok daha fazla insanı istihdam etmekte ve Avrupa’nın diğer ülkeleriye kıyaslandığında ulusal ekonomilerdeki payı ve katkısı çok daha yüksek olmaktadır.
4. KEİ bölgesinde tarım sektörü büyük bir potansiyele sahiptir. Ancak süreklilik ve yeterli sermaye desteğinden yoksun olarak yapılmakta olan yeniden yapılanma çalışmaları, bu potansiyeli göz ardı etmektedir. Tarımda yoğun olarak uygulanmakta olan üretim teknikleri, KEİ bölgesinde kırsal nüfusun rahat yaşantısını ve ekonomik kalkınmanın sürdürülebilirliğini tehdit eden sosyal ve ekolojik sonuçları da (toprak erozyonu, biolojik çeşitliliğin azalması ve kirlilik) beraberinde getirmektedir.
5. Bu nedenle KEİPA, yeni bir hukuki ve siyasi çerçeve içerisinde kırsal kalkınmaya ivme kazandırılarak KEİ bölgesinde sürdürülebilir tarımın teşvik edilmesi gerektiğine inanmaktadır. Asamble, bir yandan kırsal çevre ve kaynaklarının korunmasına diğer taraftan üzerinde yaşayan nüfusun refahının bir şekilde artırılmasına ihtiyaç duyan kırsal alanları yeniden canlandırmak için vasıta arayışlarına bizzat katılmaktadır. Giderek akutlaşan gıda güvenliği gereksinimini karşılamak, çevreyi korumak, aile çiftçiliğini devam ettirmek ve kırsal yaşantısının muhafaza için tarım ve kalkınma politikalarının, köklü bir değişime tabi tutulması zorunludur.
6. *‘Karadeniz’de Çevrenin Korunması’* hakkındaki 49/2001 sayılı KEİPA Tavsiye Kararı’nın kabul edilmesi, Ulusal Parlamentoların ortak gayretlerinin, sürdürülebilir tarım

* Raportör: **Sayın İhsan CABUK** (Türkiye)

Asamble müzakerelerinin tarihi: 5 Aralık 2001 (bkz. Doc. GA18/EC17/REP/01, “SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI TEŞVİK” hakkında 12 Eylül 2001 tarihinde Kiev’de müzakere edilen Ekonomi, Ticaret, Teknoloji ve Çevre Meseleleri Komisyonu Raporu; Raportör: Sayın Volodymyr CHERNYAK, (Ukrayna).

18nci Genel Kurul tarafından 5 Aralık 2001 tarihinde Sofya’da kabul edilen metin.

ve kırsal kalkınmayı destekleyen çevre politikalarının oluşturulmasına yöneltilmesi için önemli bir adım olmuştur.

7. Asamble, tarım politikalarının formüle edilmesinde başta Dünya Ticaret Örgütü (WTO) olmak uluslararası kuruluşların oynadığı rolü kabul etmekte ve sürdürülebilir kırsal kalkınma konusunda AB, uluslararası finans kuruluşları ve çok sayıda Hükümet Dışı Teşilat (HDT) tarafından gerçekleştirilmiş olan olumlu çalışmaları memnuniyetle karşılamaktadır.

8. Asamble, KEİ Teşkilatı'nın girişimlerini ve özellikle BM Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO) ile olan işbirliğini takdir etmekte ve bölgedeki gıda sektörüne ait Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası projelerini memnuniyetle karşılamaktadır.

9. KEİ bölgesinin kırsal alanları üstlerine düşen ekonomik ve sosyal işlevleri, ancak iyi altyapısı olan; idame ettirilebilir çiftçilik, ormancılık, su kültürü ve balıkçılık imkanları bulunan; tarım dışı ekonomik faaliyetlerin erişimine uygun; sağlıklı çevresi ve iyi özellikli toprağı bulunan kendine yeterli bölgeler olmaya devam ettikleri takdirde yerine getirebilirler.

I. Bu nedenle Parlamenter Asamble, KEİ Üyesi Devletlerin Ulusal Parlamentolarına ve Hükümetlerine aşağıdakileri yapmalarını tavsiye eder:

A. Yasama ve Siyaset konusunda

i) bir yandan rekabetçi bir tarım sektörü yaratmak için devlet müdahalesini azaltan diğer taraftan devam etmekte olan arazi sektörü liberalizasyonunu kırsal nüfusun lehine idare eden politikalar *uygulamak*;

ii) başka şeylere ilave olarak; anlaşılır ve adil bir şekilde tarım arazisi mülkiyet hakları tesis etmek ve arazi tescil sistemleri oluşturmak suretiyle bir tarım arazisi pazarının ortaya çıkmasına *yardımcı olmak*;

iii) çevrenin korunması, gıda kalitesi ve güvenliği standartları, genetik kaynaklar, bitki koruma, balıkçılık ve hayvan sağlığı hakkındaki uluslararası şartlara uygun hukuki enstrümanlar *yürürlüğe sokmak*;

iv) uluslararası çerçeve düzenlemelere ve (üyelik arzusu taşıyan ülkelerde) AB şartlarına cevap verecek şeffaf ulusal mevzuat ve politikalar *geliştirmek*;

v) Sosyal ve ekonomik motivasyonun, yasal ve finansal teşviklerin ve kırsal gençliğin çiftçilik yapma yada çiftçilik dışı aktivitelerde bulunmaları konusunda etki edebilecek, yeterli kurumsal çerçevenin desteklenmesi.

B. Çiftçilik ve Doğal Kaynaklar konusunda

i) toprak bozunması ve besleyicilerin tükenmesiyle mücadelede çiftçileri bilgilendirecek ve onlara yardımcı olacak uygun politikalar ve kurumsal yapıların *oluşturulması*;

ii) yaşayan çevreyi ve biyolojik çeşitliliği korumak ve doğal kaynakların sık ve emniyetli bir şekilde kullanılabilmesini temin etmek için; bu kaynakları iyileştirecek, rehabilite edecek ve koruyacak yatırımlar yapmak ve bu suretle doğal kaynaklar üzerindeki baskıyı *hafifletmek*;

iii) aşağıdakileri yaparak toprak ve su yönetimini *iyileştirmek*:

a) hem akarsu, göl ve hayvan sulama göletlerinin tükenmesi ve kirlenmesini önleyecek hem de suyun tam ve verimli olarak kullanılmasını sağlayacak politikaların takip edilmesi;

b) erozyonu azaltıp alternatif arazi kullanımını (yenilenebilir ham maddelerin üretimi, rekreasyon v.b.) teşvik eden çevre dostu çiftçilik metodlarının tanıtılması;

c) orman arazisinin çok amaçlı kullanımının desteklenmesi ve kereste sektörünün uygunsuz yahut yetersiz kaldığı orman bölgelerinde bu sektörün gelişmesi için uygun tedbirlerin alınması, ekolojik unsurların göz önünde bulundurulması;

C. Üretim Uygulamaları alanında

i) hasat miktarını arttırsalar da çevreyi tehdit ettikleri için üretim girdi faktörlerinin (zehirli ve enerji yoğun sentetik gübreler) ya da haşare ilaçlarının ve aşırı gübre konsantrasyonuna sebep olan hayvan yetiştirme metodlarının yüksek oranda kullanımına *mani olmak*;

ii) sürdürülebilir bir şekilde üretilip işlenebilen mahsul ve hayvanlar için teşvikler *sağlamak*;

iii) üretim etkinliğini sağlamak maksadıyla yeni teknolojilerin uygulanmasını – ve böylece yeni teknoloji yaratma amaçlı araştırma çalışmalarını – teşvik etmek;

iv) yiyeceklerin kalitesinin sağlığa uygunluğu ve veterinerlik kontrollerinin yapılmasını sağlayacak yapının düzeltilmesi ve sayıları artan laboratuvarlardan müşterilerin korunması, çalışmakta olan laboratuvarların modernize edilmesi;

v) dağıtımın güvenlik kontrolünün yasalaştırılıp, uyumunun sağlanması ve genetik olarak belirlenen üreticilerin kullanılması.

D. Kırsal Kalkınma konusunda

i) kırsal alanların ve oralardaki yerel makamların idari ve mali rolünü *arttırmak*;

ii) bir taraftan tarım, ormancılık ve balıkçılık ürünlerinin pazarlamasının iyileştirilmesine önem vermek, diğer taraftan üreticilerin ortaklığında gıda – işleme vesair endüstriler ile ekolojik–turizm v.b. gibi kırsal bölgelerde çiftlik hayatı dışında alternatif bir canlılığı *teşvik etmek*;

iii) kırsal bölgelere, ihtiyaçlarını karşılayan ve onları kırsal bölgelerin nitelik ve çevre kalitesiyle uyumlu modern bir ulaştırma ve iletişim ağına entegre eden çağdaş altyapı şebekeleri *sağlamak*;

iv) eğitim ve öğretim programlarının erişim alanının genişletilmesi ve sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi yoluyla insan sermayesinin geliştirilmesine *yatırım yapmak* ve yönetimin aldığı kararların, kır yaşantısını koruyan sosyal düşünceleri yansıtmalarını *sağlamak*;

v) Dağıtımın güvenlik kontrolünün yasalaştırılıp, uyumunun sağlanması ve genetik olarak belirlenen üreticilerin kullanılması.

E. Kırsal Bölgede Finans konusunda

i) kırsal bankacılık sektörünü *yeniden yapılandırmak*, yatırım teminat kuruluşları *kurmak* veya mevcutları *kuvvetlendirmek*, tercihli kredileri arttırmak ve küçük ve büyük ölçekli üretimi çoğaltan parasal ödeme programlarını *teşvik etmek*;

ii) tarımda uzun vadeli sermaye yatırımları için uygun koşulları *teşvik etmek* ve tarım sanayiinde KOBİ'lere öncelik vererek KEİ bölgesinde ortaklıklar kurulmasını *kolaylaştırmak*;

iii) Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası ile diğer finans kurumlarından sağlanan fon imkanları ve borç enstrümanlarını *iyi şekilde kullanmak*;

F. Risk Azaltma konusunda

i) kırsal nüfusu ve refah seviyesini son derece etkileyen insan ya da doğa kaynaklı felakete karşı güvenliğini *arttırmak*. Bu çerçevede, KEİ *Doğa ve İnsan Kaynaklı Afetlerde Acil Yardım ve Acil Tepki için İşbirliği Anlaşmasını uygulamak*;

G. Bölgesel İşbirliği konusunda

- i) tarım ve sürdürülebilir kalkınma hakkında *KEİ Gelecek için Ekonomik Gündem*'de yer alan ilgili hükümlerin uygulanmasını *temin etmek*;
- ii) kırsal çevreyi korumak için bilimsel, teknik ve siyasi konularda bölgesel işbirliğini *geliştirmek* ve KEİ bölgesinde kırsal alanlar arasında sınır ötesi işbirliğini *kuvvetlendirmek*;
- iii) çiftçilere ve üreticilere sağlanan hizmetleri optimize etme için bölgesel bir Ziraat Odaları şebekesi *kurmak*;
- iv) bitki genetik kaynakları hakkında veri şebekesi kurulması gibi sektöre ait KEİ projelerinin uygulanmasını *hızlandırmak*; pilot projelere (gösteri çiftlikleri) *yatırım yapmak*; KEİ ülkelerinde salgın hastalıkların durumunu *gözetmek*;
- v) tarım ürünlerinin ihracat ve transit geçiş prosedürlerini *basitleştirmek* ve esnek gümrük politikaları uygulayarak, bölgesel ve uluslararası pazarlara girişi kolaylaştıran anlaşmalar yaparak bölgesel tarım ticaretini *arttırmak*;
- vi) ortak sektör önceliklerini belirlemek için KEİ ve ona Bağlı Organlar içerisinde siyasi müzakereleri *şiddetlendirmek*, bölgenin sürdürülebilir tarım ve kırsal kalkınma şartlarına cevap verme kapasitesini *arttırmak* ve bölgenin kendine has ihtiyaçlarının uluslararası platformda yeterince yansıtılmasını *temin etmek*.

II. Parlamenter Asamble, KEİ Dışişleri Bakanları Konseyi'ni, işbu Tavsiye Kararını dikkate almaya **davet eder**.